

СХВАЛЕНО

педагогічною радою РМЦТУМ
(протокол від 29.08.2025 №01)

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ від 01.09.2025 №67-о/д
Директор РМЦТУМ

_____ Тетяна СОСНОВЧИК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Рівненського міського центру творчості
учнівської молоді**

на 2025-2026 н.р.

Зміст

I. Загальні положення.....	3
II. Вимоги до здобувачів позашкільної освіти	5
III. Кадрове забезпечення	6
IV. Перелік освітніх компонентів	6
V. Загальний обсяг навчального навантаження	6
VI. Очікувані результати навчання	7
VII. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	8
Список використаних джерел	10
Додатки	11

I. Загальні положення

Освітня програма Рівненського міського центру творчості учнівської молоді (далі – РМЦТУМ) розроблена на основі Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти, затвердженої наказом МОН України від 05.01.2021 №17, відповідно до частини четвертої статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту», згідно з пунктом 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 №630 (зі змінами), з метою реалізації засад державної політики у сфері позашкільної освіти.

Метою освітнього процесу в закладі є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, спорту, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, інших складових компетентностей, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

Основними завданнями РМЦТУМ є:

- ✓ реалізація державної політики у сфері позашкільної освіти;
- ✓ створення безпечного, вільного від будь-яких форм насилля, комфортного та доступного освітнього середовища для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку здобувачів освіти;
- ✓ розвиток ресурсного (кадрового, матеріально-технічного, науково-методичного) забезпечення освітнього процесу;
- ✓ удосконалення та модернізація освітнього процесу на основі сучасних підходів;
- ✓ створення освітнього середовища, сприятливого для навчання впродовж життя;
- ✓ створення умов для вільного розвитку особистості, формування її морально-духовних якостей, життєвих ціннісних ставлень та соціально-громадського досвіду;
- ✓ надання основ політехнічної та технологічної освіти, первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для подальшої самореалізації та професійної діяльності;
- ✓ задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- ✓ пошук, розвиток та підтримка здібних, талановитих та обдарованих дітей;
- ✓ організація змістовного дозвілля вихованців, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;

- ✓ формування в учасників освітнього процесу свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- ✓ зростання професійної компетентності педагогічних працівників;
- ✓ надання кваліфікованої методичної допомоги з питань позашкільної освіти .

Головні принципи освітнього процесу:

- ✓ *гуманізація*, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;
- ✓ *єдність загальнолюдських і національних цінностей*, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;
- ✓ *демократизація*, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;
- ✓ *науковість і системність*, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;
- ✓ *безперервність, наступність та інтеграція*, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями; цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;
- ✓ *багатоукладність і варіативність*, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;
- ✓ *добровільність і доступність*, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;
- ✓ *самостійність і активність особистості*, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню,

розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

✓ *практична спрямованість*, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність.

Освітній процес у РМЦТУМ здійснюється за науково-технічним напрямом, який забезпечує набуття здобувачами освіти техніко-технологічних умінь та навичок, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідницької діяльності, оволодіння сучасною технікою та технологіями.

Відповідно до всеукраїнської мережі гуртків науково-технічного напрямку позашкільної освіти у закладі функціонують гуртки наступних профілів:

✓ *початково-технічний*: включає гуртки початкового технічного моделювання, за участю вихованців віком від 6 до 11 років;

✓ *спортивно-технічний*: включає гуртки за видами: мопедисти та мотоциклісти, картинг, авіамоделювання, судномоделювання, юні оператори аматорської служби радіозв'язку, спортивна радіопеленгація за участю вихованців віком від 8 до 21 року;

✓ *предметно-технічний*: включає гуртки за видами: радіоелектронне конструювання, історико-технічне стендове моделювання, винахідники та раціоналізатори, розвиток математичних здібностей, «Пізнай себе», математичний гурток, МАН (16 секцій) за участю вихованців віком від 8 до 21 року;

✓ *художньо-технічний*: включає гуртки за видами: технології бісерного рукоділля, дизайнерські технології, художня кераміка, ниткографія, основи дизайну, тканепластика, арт-дизайн, різьблення по дереву, природний матеріал в дизайні, цифрова фотографія, відеоаматори, технології шиття, оригамі, паперопластика за участю вихованців віком від 6 до 21 року.

Форми і методи навчання педагоги закладу визначають самостійно, враховуючи специфіку роботи, забезпечуючи, водночас, досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

II. Вимоги до здобувачів позашкільної освіти

До РМЦТУМ зараховуються вихованці віком від 6 до 21 року.

Прийом вихованців здійснюється за їх бажанням і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють (відповідно до поданих заяв батьків), на безконкурсній основі.

Претенденти для зарахування до спортивно-технічних гуртків (мопедисти та мотоциклісти, картинг, спортивна радіопеленгація) повинні мати стан здоров'я, що дозволить набувати відповідні компетентності за навчальними програмами.

III. Кадрове забезпечення

Освітній процес у закладі здійснюють 53 педагогічних працівники, з них: 39 основних працівники, 14 - працюють за сумісництвом.

Кваліфікаційний рівень педагогічних працівників: вища освіта - 45, базова вища – 2, середня спеціальна – 5, середня – 1 педагог.

Мають звання: «професор» - 1, «кандидат наук» - 3, «керівник гуртка-методист» - 7, «вчитель-методист» - 1; нагрудний знак «Відмінник освіти України» - 1;

Мають кваліфікаційні категорії: «спеціаліст першої категорії» - 3, «старший вчитель» - 2 педагоги.

IV. Перелік освітніх компонентів

Освітніми компонентами є навчальні програми гуртків, які визначають організацію освітнього процесу для досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів навчання.

Навчальні програми гуртків, за якими здійснюється освітній процес, це:

✓ програми, рекомендовані Міністерством освіти і науки України («Навчальні програми з позашкільної освіти. Науково-технічний напрям»);

✓ авторські та адаптовані програми, схвалені педагогічною радою РМЦТУМ та затверджені наказом директора.

Навчальні програми РМЦТУМ розроблені з урахуванням положень законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 №433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом МОН України від 11.08.2004 №651, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом МОН України від 22.07.2008 №676.

Перелік навчальних програм гуртків РМЦТУМ на 2025-2026 н.р. (додаток 1).

V. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження визначається напрямом позашкільної освіти та рівнем гуртка, допустимим тижневим навантаженням

для різних вікових категорій та відображається в навчальних планах і програмах.

Обсяг навчального навантаження для гуртків науково-технічного напрямку визначено відповідно до Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України:

Кількість годин									
1-й рік навчання		2-й рік навчання		3-й рік навчання		4-й рік навчання		вищий рівень	
на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік
4-6	144-216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324

Навчальний план дає цілісне уявлення про структуру, кількість годин за напрямом та роком навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження для здобувачів позашкільної освіти (додаток 2).

До початкового рівня (перший, другий рік навчання) відносяться гуртки, діяльність яких спрямована на загальний розвиток вихованців, виявлення їх здібностей та обдарувань, прищеплення інтересу до певних видів і напрямів науково-технічної діяльності.

До основного рівня (перший, другий рік навчання) відносяться гуртки, які розвивають стійкі інтереси вихованців, дають їм знання, практичні вміння і навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації. До основного рівня (третій, четвертий рік навчання) відносяться гуртки, які функціонують з метою вдосконалення рівня практичних компетенцій здібних вихованців, отриманих у гуртках першого та другого року навчання основного рівня.

До вищого рівня відносяться гуртки, які задовольняють інтереси і потреби здібних, обдарованих і талановитих вихованців.

Відповідно до Положення про центр науково-технічної творчості учнівської молоді, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільному навчальному закладі, визначена така наповнюваність гуртків:

початковий рівень – 10 -15 вихованців;

основний рівень – 10 -15 вихованців;

вищий рівень – 5-10 вихованців.

Чисельний склад груп, у яких передбачається індивідуальне навчання, становить від 1 до 5 вихованців. До індивідуальних занять відносяться: консультації для слухачів, кандидатів у члени та дійсних членів МАН з науково-дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької роботи, проведення патентного пошуку, проведення досліджень, поглиблене вивчення окремих розділів наук, підготовка до участі в конкурсах, проєктах, програмах, змаганнях спортивно-технічного спрямування, відпрацювання технологій виготовлення моделей (пристроїв), проведення ходових та польотних випробувань моделей.

У зв'язку з вибуттям вихованців дозволяється доукомплектування груп упродовж навчального року.

Тривалість одного заняття визначена з урахуванням психофізіологічного розвитку, допустимого навантаження для різних вікових категорій:

віком від 6 до 7 років – 35 хвилин;

віком від 7 і більше – 45 хвилин.

VI. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Прогнозований результат навчання здобувачів освіти за напрямом відображаються в навчальних програмах гуртків.

Результати освітньої діяльності вихованців на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості. Підсумком навчання вихованців є сформованість у них ключових компетентностей, необхідних для їх успішної життєдіяльності та самореалізації.

Пізнавальна компетентність передбачає оволодіння знаннями та поняттями про культуру, природу, техніку, суспільство; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя. Сукупність морально-психологічних, емоційно-вольових, трудових понять, знань, переконань, якими комплексно оволодівають діти в процесі розвитку пізнавальної компетентності, є основою для формування в них принципів, світогляду, особистих якостей, раціональної організації вільного часу та життя в цілому.

Практична компетентність передбачає формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творча компетентність передбачає набуття досвіду власної творчої діяльності з техніко-технологічних знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному удосконаленні.

Соціальна компетентність передбачає формування високого рівня загальної культури особистості, здатної до співпраці, самовизначення та самореалізації; усвідомлення нею своїх прав і обов'язків як члена суспільства; формування позитивних особистісних якостей, ціннісного ставлення до себе та інших; формування громадянської свідомості, патріотизму, любові до України. Соціальна компетентність забезпечує формування активної життєвої позиції, адаптацію, готовність до безперервної освіти, засвоєння соціального досвіду, конкурентоспроможності на ринку праці, реалізацію у суспільстві.

VII. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у РМЦТУМ, схваленого педрадою від 20.12.2021, затвердженого

наказом директора від 24.12.2021 №76-осн., в основу оцінювання навчальних досягнень вихованців покладено орієнтири чотирьох рівнів:

✓ **початковий рівень - «П» (репродуктивний)** – відповідь вихованця характеризується початковими уявленнями про зміст програми; вихованець виконує незначну частину практичних завдань та розумових операцій відповідно набутим знанням;

✓ **середній рівень - «С»** – вихованець знає основний навчальний матеріал, може виконувати завдання за зразком, володіє елементарними технологічними і розумовими навичками;

✓ **достатній рівень - «Д»** – вихованець знає суттєві ознаки понять, явищ змісту програми; уміє пояснювати основні закономірності взаємозв'язку між розділами та темами; самостійно застосовує знання; здатний до розумових операцій, самоаналізу своїх дій, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Дає повну, правильну, логічну, обгрунтовану відповідь, хоча іноді бракує власних суджень. Вихованець здатний самостійно застосовувати знання не лише у знайомих, а й у змінених ситуаціях;

✓ **високий рівень - «В»** – знання вихованця є глибокими, міцними, узагальненими і системними; уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань; вміло і самостійно оцінює різноманітні ситуації, явища, факти. Відстоює свою особисту позицію, виступає на заняттях в ролі помічника педагога.

Рівневі показники оцінювання знань і умінь здобувачів освіти – це перша складова ефективності освітньої діяльності гуртківців. Участь у масових заходах відповідно до напрямку свого гуртка, та їх результативність – це друга складова оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту»: від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про позашкільну освіту»: від 22.06.2000 №1841-III, зі змінами від 06.06.2005 № 2626-4.
3. Положення про позашкільний навчальний заклад: від 06.05.2001 №433.
4. Типові навчальні плани для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України: наказ МОН України від 22.07.2008 №676.
5. Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах: наказ МОН України від 11.08.2004 №651.
6. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у РМЦТУМ: наказ РМЦТУМ від 24.12.2021 №76-осн.